

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. ректора

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат технічних наук, доцент

Ігор МАГДАЛІНА

17.06 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Фаста Дмитра Євгеновича на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС», представленої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

ВИТЯГ

з протоколу засідання кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного управління Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ від 17 червня 2026 року

Головуючий: доктор юридичних наук, професор Наталія СИДОРЕНКО.
Секретар: Ірина ГРЕБЕНЕНКО.

Присутні: доктор юридичних наук, професор Володимир ШАБЛИСТИЙ, доктор юридичних наук, професор Роман ОПАЦЬКИЙ, доктор юридичних наук, старший дослідник Максим ПОЧТОВИЙ, доктор юридичних наук, професор Валентина БОНЯК, доктор юридичних наук, професор Роман МИРОНЮК, доктор наук з державного управління, професор Сергій ШЕВЧЕНКО, доктор наук з державного управління, професор Наталія ЛИПОВСЬКА, кандидат юридичних наук, доцент Ольга КУЛПІЧ, кандидат юридичних наук, доцент Ігор СЕРДЮК, кандидат юридичних наук Ірина ДЗЮБА, кандидат юридичних наук Руслан ВАЛЄЄВ, доктор філософії в галузі права Вадим ЧАЛИК.

З присутніх – 5 докторів юридичних наук, 2 доктора наук з державного управління та 5 кандидатів юридичних наук (докторів філософії) – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Публічна презентація наукових результатів дисертаційного дослідження Дмитра ФАСТА на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» щодо рекомендації для захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача Дмитра ФАСТА на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС» на здобуття ступеня доктора філософії в галузі публічного управління та адміністрування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

У своїй доповіді здобувач обґрунтував актуальність обраної теми дисертації, визначив мету, задачі, предмет, об'єкт та методи дослідження, довів до відома присутніх структуру роботи й основні її положення, показав їхню новизну, теоретичне та практичне значення.

Зокрема, здобувач зазначив, що актуальність дослідження зумовлена глибокими трансформаційними процесами, що відбуваються в системі публічного управління України в умовах повномасштабної війни, реформування сектору безпеки і оборони та набуття Україною статусу держави-кандидата на членство в Європейському Союзі. У сучасних умовах особливого значення набуває формування ефективного професійного інституту мілітаризованої публічної служби, здатного забезпечити належний рівень національної безпеки, стійкість державних інституцій та відповідність європейським і євроатлантичним стандартам.

Сучасні безпекові виклики, пов'язані зі збройною агресією проти України, посиленням гібридних загроз, необхідністю модернізації системи оборони та охорони державного кордону, актуалізували потребу у переосмисленні ролі мілітаризованої служби як складової системи публічного управління. Водночас чинна модель функціонування мілітаризованих формувань України значною мірою характеризується фрагментарністю нормативного регулювання, недостатньою інституційною узгодженістю, невідповідністю окремих кадрових, дисциплінарних та етичних механізмів сучасним європейським підходам.

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретико-методологічних засад та розроблення практичних рекомендацій із розвитку професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття Україною членства в Європейському Союзі та імплементації стандартів НАТО.

Визначені мета, об'єкт, предмет, завдання дисертаційної роботи та методологічний підхід забезпечили виклад наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, обумовили її новизну, що полягає у наступному.

У дисертації вперше:

- обґрунтовано цілісну концепцію розвитку професійного інституту мілітаризованої публічної служби як інтегрованої складової системи публічного управління, що функціонує на перетині сектору безпеки і оборони та цивільної державної служби в умовах європейської інтеграції та розроблено авторську метамодель реформування мілітаризованої служби, яка поєднує концептуальний, індикаторний та організаційно-функціональний рівні та забезпечує узгодження національних реформ із *acquis* ЄС і стандартами НАТО;

- сформовано науково обґрунтований підхід до інституціоналізації мілітаризованої служби в Україні з урахуванням європейських практик (зокрема жандармерійного типу), що передбачає багаторівневу координацію між силовими та цивільними інституціями та запропоновано модель трансформації дисциплінарно-етичних засад мілітаризованих формувань на основі принципів демократичного цивільного контролю, верховенства права та стандартів професійної доброчесності ЄС;

удосконалено:

- понятійно-категоріальний апарат дослідження мілітаризованої публічної служби шляхом уточнення змісту понять «мілітаризована служба», «професійний інститут мілітаризованої служби», «гібридна модель служби в секторі безпеки і оборони»;

- класифікацію видів мілітаризованої служби за критеріями функціонального призначення, рівня мілітаризації та ступеня інтеграції до публічного управління;

- підходи до професійного розвитку персоналу мілітаризованих формувань через впровадження компетентнісних моделей, безперервної освіти та механізмів кар'єрної мобільності між військовою та цивільною службою;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні засади дослідження мілітаризованої служби як специфічного інституту публічного управління в умовах трансформаційної держави, зокрема надано рекомендації щодо підвищення ефективності міжвідомчої взаємодії, управління людськими ресурсами та забезпечення стійкості мілітаризованих інституцій в умовах сучасних безпекових викликів.

- положення щодо особливостей функціонування державної служби в секторі безпеки та оборони в умовах воєнного та мирного часу;

- наукові підходи до реформування мілітаризованих структур України в контексті євроатлантичної інтеграції та обґрунтування напрямів гармонізації національного законодавства у сфері мілітаризованої служби із правом ЄС та стандартами НАТО.

Отримані результати створюють наукове підґрунтя для формування цілісної державної політики розвитку мілітаризованої публічної служби та можуть бути використані при підготовці нормативно-правових актів, стратегічних документів і програм реформування сектору безпеки і оборони України.

Положення, що складають наукову новизну, їх аргументація, дозволили нам зробити декілька висновків як практичного, так і теоретичного характеру.

Встановлено, що у сучасному науковому дискурсі відсутній єдиний підхід до визначення сутності мілітаризованої публічної служби. Доведено, що мілітаризована служба є особливим інститутом публічного управління, який поєднує ознаки державної служби, військової служби та правоохоронної діяльності, виконує функції забезпечення національної безпеки, правопорядку та державного суверенітету. Уточнено зміст понять «мілітаризована публічна служба», «професійний інститут мілітаризованої служби», «професіоналізація мілітаризованої служби».

Обґрунтовано, що розвиток мілітаризованої служби в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення держави потребує переходу від фрагментарної моделі функціонування до цілісної системи професійного управління людськими ресурсами, заснованої на принципах інституційної стійкості, професіоналізму, доброчесності та демократичного цивільного контролю. Визначено особливості функціонування державної служби в секторі безпеки і оборони України у воєнний та мирний час. Доведено, що в умовах воєнного стану відбувається посилення інтеграції військових, правоохоронних та управлінських функцій, що потребує оновлення організаційних підходів до проходження служби, кадрового забезпечення та професійної підготовки персоналу.

Проаналізовано процес інституціоналізації мілітаризованих структур у державах Європейського Союзу та встановлено, що європейські моделі характеризуються високим рівнем професіоналізації, розвиненими механізмами міжвідомчої координації, ефективною системою підготовки персоналу та дотриманням принципів верховенства права й підзвітності суспільству. Узагальнення досвіду функціонування європейських жандармерійних та прикордонних структур дало змогу визначити перспективні напрями його адаптації в Україні, зокрема у сфері інтегрованого управління безпекою, професійного розвитку персоналу, міжвідомчої взаємодії, реагування на кризові ситуації та забезпечення публічної безпеки.

Обґрунтовано концептуальні засади реформування мілітаризованої публічної служби України, які базуються на поєднанні принципів європейського врядування, безпекової стійкості держави, професіоналізації служби та адаптації до стандартів НАТО. Визначено, що ключовими напрямками реформування є інституційна модернізація, удосконалення кадрової політики, цифровізація управлінських процесів та розвиток системи професійної освіти. Розроблено авторську метамодель реформування мілітаризованої служби, яка інтегрує концептуальний, індикаторний та організаційно-функціональний компоненти. Запропонована модель дозволяє забезпечити комплексне оцінювання ефективності реформ, визначати рівень інституційної спроможності мілітаризованих структур та прогнозувати напрями їх подальшого розвитку.

Удосконалено підходи до професійного розвитку службовців мілітаризованих формувань шляхом упровадження компетентнісних моделей управління персоналом, систем безперервної професійної освіти, механізмів міжвідомчої мобільності та розвитку управлінських компетентностей. Доведено

необхідність формування умов для професійної інтеграції ветеранів та військовослужбовців у цивільну систему публічного управління.

Визначено напрями трансформації дисциплінарних та етичних засад мілітаризованої служби відповідно до європейських стандартів. Обґрунтовано необхідність посилення механізмів професійної доброчесності, прозорості управлінських процедур, гендерної рівності, дотримання прав людини та демократичного цивільного контролю над мілітаризованими формуваннями.

Розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення державного управління розвитком професійного інституту мілітаризованої публічної служби в Україні. Їх реалізація сприятиме підвищенню ефективності функціонування сектору безпеки і оборони, зміцненню інституційної спроможності держави, гармонізації національної системи служби зі стандартами Європейського Союзу та НАТО, а також формуванню сучасної моделі мілітаризованої публічної служби в Україні.

По завершенню доповіді Дмитра ФАСТА присутніми були поставлені наступні запитання:

Доктор юридичних наук, професор Володимир ШАБЛИСТИЙ: Які основні напрями трансформації на Вашу думку, інституту мілітаризованої публічної служби в умовах європейської інтеграції України?

Відповідь: Дякую за запитання. Трансформація інституту мілітаризованої публічної служби в умовах європейської інтеграції передбачає комплексне реформування системи державного управління у сфері безпеки та оборони. Основними напрямками таких змін є гармонізація національного законодавства із правом Європейського Союзу, впровадження принципів демократичного цивільного контролю над сектором безпеки, удосконалення кадрової політики та забезпечення професіоналізації служби.

Важливого значення набуває перехід від адміністративно-командної моделі управління до сучасної моделі публічного адміністрування, заснованої на принципах прозорості, ефективності, підзвітності та дотримання прав людини. Крім того, трансформація включає розвиток професійних компетентностей службовців, удосконалення системи освіти та підготовки кадрів, а також впровадження міжнародних стандартів управління персоналом у секторі безпеки й оборони.

Кандидат юридичних наук, доцент Ольга КУЛІНІЧ: У чому полягає значення професіоналізації мілітаризованої публічної служби для забезпечення національної безпеки України?

Відповідь: Дякую за запитання. Професіоналізація мілітаризованої публічної служби є одним із ключових чинників зміцнення національної безпеки держави. В умовах сучасних воєнних та гібридних загроз особливого значення набуває наявність висококваліфікованого кадрового потенціалу, здатного ефективно реагувати на кризові ситуації та забезпечувати стабільне функціонування сектору безпеки й оборони.

Професіоналізація передбачає підвищення рівня спеціальної підготовки службовців, розвиток управлінських і комунікативних компетентностей, формування лідерських якостей та вдосконалення морально-етичних стандартів

служби. Водночас професійна служба сприяє зміцненню довіри громадян до державних інституцій, підвищенню ефективності управлінських рішень та забезпеченню належного рівня взаємодії між державою і суспільством.

Таким чином, професіоналізація мілітаризованої публічної служби виступає важливим інструментом забезпечення обороноздатності держави та реалізації стратегічного курсу України на європейську інтеграцію.

Кандидат юридичних наук, доцент Ігор СЕРДЮК: Які проблеми виникають у процесі адаптації мілітаризованої публічної служби України до стандартів Європейського Союзу?

Відповідь: Дякую за запитання. Процес адаптації мілітаризованої публічної служби України до стандартів Європейського Союзу супроводжується низкою організаційних, правових та кадрових проблем. Однією з основних є необхідність комплексного оновлення нормативно-правової бази відповідно до європейських принципів функціонування сектору безпеки та оборони.

Складнощі також пов'язані з недостатнім рівнем інституційної спроможності окремих державних органів, потребою модернізації системи управління персоналом та впровадження сучасних механізмів оцінювання професійної діяльності службовців. Важливим викликом є подолання корупційних ризиків, забезпечення прозорості кадрових процедур та формування ефективної системи професійної освіти.

Крім того, в умовах воєнного стану реформування мілітаризованої публічної служби ускладнюється необхідністю одночасного забезпечення обороноздатності держави та проведення структурних змін. Саме тому адаптація до стандартів ЄС потребує системного підходу, належного ресурсного забезпечення та політичної підтримки реформ.

Кандидат юридичних наук Ірина ДЗЮБА: Яку роль відіграє демократичний цивільний контроль у розвитку мілітаризованої публічної служби?

Відповідь: Дякую за запитання. Демократичний цивільний контроль є одним із фундаментальних принципів функціонування сектору безпеки та оборони в демократичних державах Європейського Союзу. Його сутність полягає у забезпеченні підконтрольності військових та правоохоронних структур органам державної влади й суспільству, що сприяє дотриманню законності, прав людини та принципів демократії.

У контексті розвитку мілітаризованої публічної служби демократичний цивільний контроль забезпечує прозорість діяльності силових структур, підвищує ефективність управління та мінімізує ризики зловживання владою. Важливими елементами такого контролю є парламентський нагляд, громадський моніторинг, незалежний аудит та діяльність антикорупційних механізмів.

Для України впровадження ефективного демократичного цивільного контролю є необхідною умовою інтеграції до європейського безпекового простору та важливим критерієм відповідності стандартам ЄС і НАТО. Це

сприяє зміцненню правової держави, розвитку громадянського суспільства та підвищенню рівня довіри населення до сектору безпеки й оборони.

Після відповідей на запитання було озвучено висновок наукового керівника доктора наук з державного управління, професора Наталії ЛИПОВСЬКОЇ щодо тематики опублікованих наукових статей та апробацію результатів дослідження.

Результати дисертаційного дослідження Дмитра ФАСТА є новими, аргументованими та переконливими. Вони отримані процесі ґрунтовного дослідження з використанням широкого кола наукових джерел, емпіричного матеріалу та вдалого застосування методів наукового дослідження.

Автором чітко сформульовано мету дисертаційного дослідження: розв'язання конкретного наукового завдання щодо обґрунтування теоретико-методологічних засад та розроблення практичних рекомендацій із розвитку професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття Україною членства в Європейському Союзі та імплементації стандартів НАТО. Відповідно до досягнення мети сформульовано та вирішено завдання дослідження.

Зміст дисертації відображає здійснення автором критичного переосмислення системи наявних та створення нових цілісних знань, вміння переконливо аргументувати власні думки, з посиланням на теоретичні та емпіричні джерела.

Зроблені дисертантом висновки відрізняються науковою новизною, переконливістю, аргументованістю та оригінальністю. Дослідження Дмитра ФАСТА є вагомим внеском у формування цілісної картини мілітаризованої публічної служби в системі публічного управління України. Наукові положення, розроблені особисто автором, а їх новизна свідчить, що дисертація є одним з перших комплексних досліджень мілітаризованої публічної служби у національній публічноуправлінській науці.

Дисертація виконана державною мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису, стиль викладення – науковий. Робота викладена в офіційно-діловому стилі й характеризується точністю та легкістю висловлювань, однозначністю трактувань, доступністю сприйняття упорядкованого наукового матеріалу. Положення, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження аргументовані та структуровані. Особисті висновки і пропозиції визначають належний культурний і професійний рівень авторки.

Таким чином, дисертація Дмитра ФАСТА на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», є завершеною науковою працею, яка за важливістю проблеми, обсягом виконаного дослідження та його методичним рівнем, отриманими науково обґрунтованими результатами в сукупності має важливе значення для розвитку юридичної науки, відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової

установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, тому може бути винесена на розгляд Вченої ради Дніпровського державного університету внутрішніх справ для розгляду питання про утворення спеціалізованої вченої ради щодо разового публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Після цього слово було надано **рецензентам** наукової праці:

Кандидат юридичних наук, доцент Ірина ДЗЮБА підкреслила, що в дисертації на основі аналізу доктринальних і нормативних джерел, а також матеріалів порівняльних досліджень вирішено конкретне наукове завдання, що полягає у комплексному осмисленні цілісної концепції розвитку професійного інституту мілітаризованої публічної служби як інтегрованої складової системи публічного управління, що функціонує на перетині сектору безпеки і оборони та цивільної державної служби в умовах європейської інтеграції.

Обґрунтованість результатів забезпечена використанням системи загальнонаукових і спеціально-наукових методів пізнання. Світоглядною основою дослідження виступив діалектичний метод. До загальнонаукових методів віднесено аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, абстрагування, системний і функціональний методи. Серед спеціально-наукових застосовано порівняльно-правовий та компаративний методи. Використаний методологічний інструментарій забезпечив належний рівень аргументованості висновків і достовірність отриманих результатів.

Наукова новизна підготовленого дисертаційного дослідження полягає в тому, що воно є одним із перших у вітчизняній публічноуправлінській науці комплексним теоретико-методологічним дослідженням, присвяченим розвитку професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС. На відміну від наявних наукових розвідок, у яких здебільшого розглядаються окремі мілітаризовані формування, у рецензованій роботі вони проаналізовані як багатовимірна система, що є складовою сектору безпеки та оборони та безпосередньо впливає на рівень обороноздатності України.

Заслугує на підтримку обґрунтована Дмитром ФАСТОМ метамодель реформування мілітаризованої служби, яка поєднує концептуальний, індикаторний та організаційно-функціональний рівні та забезпечує узгодження національних реформ із *acquis* ЄС і стандартами НАТО. Такий підхід слушно дозволяє пояснити одночасну стабільність мілітаризованих формувань як логічно впорядкованих структур сектору безпеки та оборони та їх здатність адаптуватися до змін соціально-правової реальності. Вказане положення має теоретичну цінність, оскільки сприяє подоланню спрощеного уявлення про мілітаризовану публічну службу та розкриває її системоутворюючу роль у секторі безпеки та оборони України.

Переконливою є й аргументація здобувача щодо інституціоналізації мілітаризованої служби в Україні з урахуванням європейських практик (зокрема жандармерійного типу), що передбачає багаторівневу координацію

між силовими та цивільними інституціями. У роботі запропонована модель трансформації дисциплінарно-етичних засад мілітаризованих формувань на основі принципів демократичного цивільного контролю, верховенства права та стандартів професійної доброчесності ЄС.

Вагомим здобутком автора є також систематизація теоретичних підходів до розуміння мілітаризованої служби та їх інтеграція у цілісну методологічну модель дослідження, що дозволило поєднати класичні інструменти юридичного аналізу з сучасними науковими підходами. Зазначене свідчить про самостійність наукового пошуку, належний рівень теоретичного узагальнення та здатність автора до формулювання концептуально нових положень.

У сукупності наведені результати підтверджують, що дисертація містить положення, які характеризуються науковою новизною, поглиблюють теоретичні засади публічного управління та мають значення для подальшого розвитку теорії та практики публічного управління та адміністрування України.

Вдала структурна побудова дисертаційної роботи є логічною та внутрішньо узгодженою, що свідчить про системний і виважений підхід здобувача до вирішення поставлених наукових завдань. Викладені у вступі та трьох розділах основної частини положення послідовно розкривають як загальнотеоретичні засади дослідження мілітаризованої служби, так і їх функціональний вимір у сучасній системі публічного управління. Автору вдалося поєднати аналіз доктринальних підходів із оцінкою практичних аспектів використання мілітаризованих формувань, що переконливо засвідчує теоретичну й прикладну значущість порушених у роботі питань, які залишаються недостатньо систематизованими в сучасній публічноуправлінській науці.

Стиль викладення матеріалу характеризується науковою виваженістю, логічною послідовністю та аргументованістю. Теоретичні положення подані чітко й структуровано, із належним урахуванням наукових позицій інших дослідників. Здобувач демонструє коректність у науковій полеміці та дотримується принципів академічної доброчесності.

Кожен розділ дисертації та робота в цілому завершуються узагальненими висновками, що відображають результати проведеного дослідження та конкретизують отримані теоретичні положення. У сукупності це дозволяє констатувати, що рецензована праця характеризується належним рівнем наукової новизни, обґрунтованості та достовірності отриманих результатів і становить вагомий внесок у розвиток теорії публічного управління.

Водночас, поряд із здобутками, у дисертації як у будь-якому науковому дослідженні містяться положення, які носять дискусійний характер або ж потребують додаткової аргументації:

1. У роботі ґрунтовно проаналізовано сучасні підходи до розуміння мілітаризованої служби та їх функціонального призначення у системі публічного управління. Водночас поза детальним аналізом залишилася еволюція доктринального осмислення цієї категорії у вітчизняній публічноуправлінській науці в історичній ретроспективі. Більш розгорнуте висвітлення розвитку наукових підходів до мілітаризованої служби могло б

додатково посилити аргументацію автора та глибше окреслити місце запропонованої концепції у загальній системі публічноуправлінських досліджень.

2. У дисертації обґрунтовано авторське бачення мілітаризованої служби як складного багатовимірного інституту. Разом із тим, у роботі не отримало належного спеціального розгляду питання співвідношення мілітаризованої служби з такими суміжними категоріями, як орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, орган спеціального призначення, військова служба та інші конструктивні елементи системи публічної служби. Більш чітке розмежування зазначених понять дозволило б уникнути можливих термінологічних перетинів і сприяло б подальшій концептуалізації досліджуваної категорії.

3. Заслугує на підтримку звернення автора до проблематики професіоналізації мілітаризованої служби та розвитку відомчих закладів освіти. Водночас окремі аспекти, зокрема питання спеціальної підготовки, спільних навчань при підготовці особового складу могли б бути розкриті більш детально. З огляду на актуальність означеної проблематики в умовах трансформації публічного управління, її подальше дослідження видається перспективним.

Водночас висловлені зауваження мають дискусійний характер та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Отже, дисертація Дмитра ФАСТА на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС», представленої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», є самостійним і завершеним науковим дослідженням, у якому сформульовано нові теоретично обґрунтовані положення та отримано результати, що розв'язують актуальне наукове завдання і мають значення для розвитку публічноуправлінської науки.

Дисертаційне дослідження відповідає встановленим вимогам, передбаченим Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а також Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, тому робота може бути рекомендована до розгляду та захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Кандидат юридичних наук, доцент Ігор СЕРДЮК відзначив, що мета і завдання дисертаційного дослідження, його об'єкт і предмет визначені коректно, а цілісність роботи забезпечена належним структуруванням викладеного теоретичного матеріалу. Достовірність і обґрунтованість отриманих наукових результатів підтверджується використанням здобувачем наукового ступеня пізнавальних можливостей сучасної методології публічного

управління, складниками якої є методологічні підходи, гносеологічні принципи і методи дослідження.

Рецензент відзначив, що ступінь новизни підготовленого Дмитром ФАСТОМ дисертаційного дослідження та його результатів визначається предметом дослідження, постановкою креативних дослідницьких завдань, вибором і використанням сучасної методології дослідження, залученням до наукового пошуку значної емпіричної бази, що не обмежується правовими актами національного законодавства. Загальне позитивне враження від представленого дослідження підкріплюється отриманими науково обґрунтованими результатами.

Дисертант аргументовано довів, що розвиток мілітаризованої служби в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення держави потребує переходу від фрагментарної моделі функціонування до цілісної системи професійного управління людськими ресурсами, заснованої на принципах інституційної стійкості, професіоналізму, доброчесності та демократичного цивільного контролю. Визначено особливості функціонування державної служби в секторі безпеки і оборони України у воєнний та мирний час. Доведено, що в умовах воєнного стану відбувається посилення інтеграції військових, правоохоронних та управлінських функцій, що потребує оновлення організаційних підходів до проходження служби, кадрового забезпечення та професійної підготовки персоналу.

Також здобувач обґрунтував концептуальні засади реформування мілітаризованої публічної служби України, які базуються на поєднанні принципів європейського врядування, безпекової стійкості держави, професіоналізації служби та адаптації до стандартів НАТО. Новизною вирізняється і погляд дисертанта на професійний розвиток службовців мілітаризованих формувань шляхом упровадження компетентнісних моделей управління персоналом, систем безперервної професійної освіти, механізмів міжвідомчої мобільності та розвитку управлінських компетентностей.

Як вагомий науковий доробок здобувача наукового ступеня рецензент відмітив запропонований ним принцип «паралельного шляху»: ті перетворення, що безпосередньо підвищують бойову та оперативну ефективність (функціональна спеціалізація, оперативна сумісність з НАТО, кіберзахист критичної інфраструктури, технологічна модернізація прикордонного нагляду відповідно до EUROSUR, система управління за компетентностями), мають реалізовуватися невідкладно навіть в умовах тривалого збройного конфлікту. Комплексні структурні та культурні перетворення здійснюються поетапно у середньостроковій перспективі (2025–2030 рр.) відповідно до схвалених стратегічних документів.

Водночас, рецензована наукова праця не позбавлена і певних недоліків, а також положень, які носять дискусійний характер.

Зокрема, не зовсім коректним є визначення предмету дисертаційного дослідження, логіко-граматичний аналіз якого свідчить про сподівання автора на набуття Україною членства в Європейському Союзі, проте політичні заяви останнього часу свідчать про відтермінованість цієї події.

У підрозділі 1.1 «Проблеми інтерпретації мілітаризованої публічної служби в Україні в науковому дискурсі» дисертаційного дослідження здобувач значну увагу приділила з'ясуванню юридичної природи термінологічних конструкцій, класифікації публічної служби, а також визначенню сутності її цивільної та мілітаризованої складових. Водночас, робота суттєво додала б у своїй науковій вазі, якби її автор обґрунтувала і сформулювала власну дефініцію цієї загальнотеоретичної категорії.

Додаткової аргументації вимагає теза здобувача про реалізовані ним в межах свого дисертаційного дослідження можливості інтегративного методологічного підходу, що розглядається ним як самостійний, і визначає загальну концептуальну рамку дослідження та дозволяє поєднати пізнавальний потенціал інших методологічних підходів (підрозділ 1.3 дисертації).

Дещо суперечливим з погляду теорії публічного управління є висновок дисертанта про те, що дисциплінарно-етична трансформація мілітаризованих формувань, яка лежить в основі інтеграції до ЄС, є методологічним інструментом уніфікації та гармонізації розвитку професійного інституту мілітаризованої служби (підрозділ 3.4 дослідження). В умовах воєнного стану демократичні реформи в секторі безпеки та оборони слід проводити з урахуванням оперативної ситуації.

Висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної роботи і з високим ступенем вірогідності викликані наявністю новаторських ідей, а також складністю обраного предмету наукового пошуку.

Вищевикладене свідчить про те, що дисертація Дмитра ФАСТА на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС», відповідає Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, адже є завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що виконують конкретне наукове завдання, яке має істотне значення для галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Отже, вона може бути винесена на розгляд Вченої ради Дніпровського державного університету внутрішніх справ для розгляду питання про утворення спеціалізованої вченої ради щодо разового публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Доктор юридичних наук, професор Роман ОПАЦЬКИЙ зазначив, що дисертаційне дослідження Дмитра ФАСТА характеризується ґрунтовним теоретико-методологічним опрацюванням проблематики мілітаризованої служби як складного інституту публічного управління. Автором продемонстровано глибоке розуміння природи мілітаризованої служби, її системоутворюючої ролі в обороні держави та впливу на стан національної безпеки. Особливої уваги заслуговує аналіз розвитку окремих мілітаризованих формувань, як-от: Національна поліція, Національна гвардія, Державна

прикордонна служба, Служба безпеки України. Загалом дисертація відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», вимогам чинного Порядку присудження ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Доктор юридичних наук, професор Наталія СИДОРЕНКО підкреслила актуальність обраної теми в умовах інтенсивного реформування системи публічного управління України та його євроінтеграційної трансформації. На її думку, автором коректно визначено об'єкт, предмет і мету дослідження, а також використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що забезпечило системність і логічність викладу матеріалу. Позитивно оцінено запропоновану метамодель розвитку мілітаризованої публічної служби та обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення її діяльності. Дисертація відповідає встановленим вимогам та може бути рекомендована до захисту.

Доктор юридичних наук, професор Валентина БОНЯК звернула увагу на те, що робота має не лише теоретичне, а й виразне прикладне значення. Автором здійснено аналіз функціонування мілітаризованих формувань в секторі безпеки та оборони України, виявлено певні проблеми її неузгодженості, що негативно впливають на ефективність правозастосування. Висновки дисертанта є аргументованими, а наукова новизна сформульована чітко та послідовно. У цілому дослідження заслуговує позитивної оцінки та може бути рекомендоване до захисту.

Кандидат юридичних наук Руслан ВАЛЄЄВ наголосив, що дисертація відзначається логічною структурою, внутрішньою узгодженістю положень та високим рівнем наукової культури. Автором переконливо доведено, що трансформація дисциплінарних та етичних засад мілітаризованих формувань є не надбудовою над структурними реформами, а їхньою концептуальною серцевиною. Практичні рекомендації щодо удосконалення законотворчої діяльності є обґрунтованими та можуть бути використані у нормопроєктній роботі. Робота відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до захисту.

Кандидат юридичних наук, доцент Ольга КУЛІНІЧ наголосила, що дисертація відзначається логічною структурою, внутрішньою узгодженістю положень та високим рівнем методологічної культури. Узагальнення автором порівняльного досвіду реформування сектору безпеки та оборони у державах, що успішно завершили євроатлантичну інтеграцію (Польща, Естонія, країни Балтії – особливо з огляду на реформу прикордонних служб як умову вступу до Шенгену), дозволяє сформулювати ключові умови успіху реформ стосовно України. Робота відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до захисту.

Доктор юридичних наук, професор Людмила ДОБРОБОГ зазначила, що дослідження Дмитра ФАСТА вирізняється сучасним баченням проблем розвитку професійного інституту мілітаризованої служби в контексті гармонізації законодавства України з правом Європейського Союзу. Автором обґрунтовано доцільність формування стандартизованих підходів до організації професійної діяльності особового складу мілітаризованих формувань. Загалом

дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та вимогам чинного законодавства і може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Фаста Дмитра Євгеновича на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Сучасні безпекові виклики, пов'язані зі збройною агресією проти України, посиленням гібридних загроз, необхідністю модернізації системи оборони та охорони державного кордону, актуалізували потребу у переосмисленні ролі мілітаризованої служби як складової системи публічного управління. Водночас чинна модель функціонування мілітаризованих формувань України значною мірою характеризується фрагментарністю нормативного регулювання, недостатньою інституційною узгодженістю, невідповідністю окремих кадрових, дисциплінарних та етичних механізмів сучасним європейським підходам.

Особливої актуальності набуває необхідність адаптації національної системи мілітаризованої служби до вимог та практик Європейського Союзу і НАТО, зокрема у сферах демократичного цивільного контролю, професіоналізації персоналу, управління людськими ресурсами, забезпечення доброчесності та дотримання прав людини. Європейський досвід функціонування жандармерійних формувань, прикордонних служб та інших мілітаризованих структур свідчить про ефективність інтегрованих моделей безпеки, які поєднують військові, правоохоронні та управлінські функції.

Важливим чинником актуальності є також необхідність формування нових підходів до професійного розвитку службовців мілітаризованих формувань в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення держави. Сучасна система підготовки та проходження служби потребує впровадження компетентнісних моделей, механізмів безперервної освіти, міжвідомчої мобільності, а також створення умов для інтеграції ветеранів і військовослужбовців у цивільну систему публічного управління.

Методологічну основу дослідження становлять наукові праці провідних учених у галузі публічного управління та державної служби, у яких розкрито теоретичні засади функціонування інституту публічної служби, особливості її професіоналізації, інституційного розвитку та реформування в умовах суспільних трансформацій. Вагоме значення для формування концепції дослідження мали напрацювання представників наукової школи за спеціальністю «Державна служба», зокрема С.М. Серьогіна, Т.Е. Василевської,

Н.Т. Гончарук, Н.С. Калашник, Н.А. Липовської, В.М. Олуйка, Т.І. Пахомової, Н.С. Сидоренко, А.С. Сіцинського, І.Г. Сурай, І.В. Шпекторенка та інших.

Для обґрунтування понятійно-категоріального апарату дослідження важливими стали наукові праці В.В. Баштанника, І.В. Дзюби, А.І. Дудника, О.А. Задихайло, М.І. Карпи, В.Г. Ковальова, І.П. Лопушинського, О.С. Петренка, О.В. Попової, О.І. Сушинського, В.Р. Тимківа, В.П. Тимощука, О.В. Хорошенюк, А.М. Школика, Н.В. Янюк, у яких досліджено сутність публічної служби, її функціональні характеристики, принципи організації та класифікаційні ознаки. Наукові підходи цих авторів створили теоретичне підґрунтя для визначення специфіки мілітаризованої публічної служби як особливого інституту системи публічного управління.

Окремий напрям наукових досліджень присвячений функціонуванню та розвитку різних складових мілітаризованої служби. Зокрема, у працях І.М. Квеліашвілі, Г.В. Кулик, Є.Є. Курасової, О.О. Марценюк, І.В. Письменного, В.В. Ченцова висвітлено проблеми розвитку митної служби та професійної діяльності її персоналу; у дослідженнях А.В. Лепехи, О.О. Чикаренка – особливості функціонування податкової служби; у роботах М.А. Литвина, М.О. Маланція, І.М. Савенка, А.С. Сіцинського – питання розвитку прикордонної служби.

Значний масив наукових праць присвячено проблематиці служби у правоохоронних органах та інших мілітаризованих формуваннях. Відповідні аспекти досліджували О.М. Бандурка, Ю.О. Загуменна, А.М. Куліш, М.І. Мельник, В.І. Осадчий, Т.О. Пікуля, А.М. Подоляка, О.В. Петришин, О.Ф. Скаун, М.В. Цвік та ін.

Разом із тим аналіз наукових джерел свідчить, що проблема розвитку мілітаризованої публічної служби в Україні досліджувалася переважно фрагментарно. Більшість праць зосереджена на окремих видах служби або специфічних аспектах їх функціонування, тоді як комплексне дослідження мілітаризованої служби як цілісного професійного інституту публічного управління фактично відсутнє. Недостатньо розробленими залишаються питання інституціоналізації мілітаризованої служби, її реформування в умовах воєнного стану, адаптації до стандартів Європейського Союзу та НАТО, а також професійного розвитку персоналу мілітаризованих формувань у контексті європейської інтеграції України. Це зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних засад та розроблення практичних рекомендацій із розвитку професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття Україною членства в Європейському Союзі та імплементації стандартів НАТО.

Об'єкт дослідження – система публічної служби.

Предмет дослідження – розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття Україною членства в Європейському Союзі.

Нормативну основу дослідження становлять Конституція України, кодифіковані акти, закони України, підзаконні нормативно-правові акти, а також окремі акти права Європейського Союзу.

Інформаційною базою слугували наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених у галузі публічного та державного управління.

Емпіричну основу сформували аналітичні звіти (зокрема, дослідження ЄС та Європейської комісії) та дані, отримані з офіційних вебпорталів центральних органів виконавчої влади України.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у комплексному розв'язанні наукового завдання щодо обґрунтування теоретико-методологічних засад та розроблення практичних рекомендацій із розвитку професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття Україною членства в Європейському Союзі та імплементації стандартів НАТО.

У межах проведеного дослідження:

уперше:

- обґрунтовано цілісну концепцію розвитку професійного інституту мілітаризованої публічної служби як інтегрованої складової системи публічного управління, що функціонує на перетині сектору безпеки і оборони та цивільної державної служби та розроблено авторську метамодель реформування мілітаризованої служби в умовах європейської інтеграції, яка поєднує концептуальний, індикаторний та організаційно-функціональний рівні та забезпечує узгодження національних реформ із асquis ЄС і стандартами НАТО;

- сформовано науково обґрунтований підхід до інституціоналізації мілітаризованої служби в Україні з урахуванням європейських практик (зокрема жандармерійного типу), що передбачає багаторівневу координацію між силовими та цивільними інституціями та запропоновано модель трансформації дисциплінарно-етичних засад мілітаризованих формувань на основі принципів демократичного цивільного контролю, верховенства права та стандартів професійної доброчесності ЄС;

удосконалено:

- понятійно-категоріальний апарат дослідження мілітаризованої публічної служби шляхом уточнення змісту понять «мілітаризована служба», «професійний інститут мілітаризованої служби», «гібридна модель служби в секторі безпеки і оборони»;

- класифікацію видів мілітаризованої служби за критеріями функціонального призначення, рівня мілітаризації та ступеня інтеграції до публічного управління;

- підходи до професійного розвитку персоналу мілітаризованих формувань через впровадження компетентнісних моделей, безперервної освіти та механізмів кар'єрної мобільності між військовою та цивільною службою;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні засади дослідження мілітаризованої служби як специфічного інституту публічного управління в умовах трансформаційної держави, зокрема надано рекомендації щодо підвищення ефективності

міжвідомчої взаємодії, управління людськими ресурсами та забезпечення стійкості милітаризованих інституцій в умовах сучасних безпекових викликів.

— положення щодо особливостей функціонування державної служби в секторі безпеки та оборони в умовах воєнного та мирного часу;

— наукові підходи до реформування милітаризованих структур України в контексті євроатлантичної інтеграції та обґрунтування напрямів гармонізації національного законодавства у сфері милітаризованої служби із правом ЄС та стандартами НАТО.

Отримані результати створюють наукове підґрунтя для формування цілісної державної політики розвитку милітаризованої публічної служби та можуть бути використані при підготовці нормативно-правових актів, стратегічних документів і програм реформування сектору безпеки і оборони України.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх безпосереднього використання органами державної влади, суб'єктами сектору безпеки і оборони, а також закладами освіти та науковими установами для вдосконалення функціонування та розвитку професійного інституту милітаризованої публічної служби в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Основні результати дослідження можуть бути використані у таких напрямках у:

— *нормотворчій діяльності* — для розроблення та вдосконалення законодавчих і підзаконних актів, що регулюють проходження милітаризованої публічної служби, з урахуванням стандартів Європейський Союз та НАТО, зокрема у сфері кадрової політики, дисциплінарної відповідальності та етики службовців;

— *діяльності органів державної влади та сектору безпеки і оборони* — для формування та реалізації стратегій реформування милітаризованих формувань, впровадження розробленої метамоделі реформування, удосконалення систем управління персоналом, а також підвищення ефективності міжвідомчої взаємодії;

— *кадровому менеджменті милітаризованих структур* — для впровадження сучасних компетентнісних моделей, систем професійного розвитку, безперервної освіти, оцінювання та кар'єрного просування персоналу, включаючи механізми переходу військовослужбовців до цивільної служби;

— *освітньому процесі* — при підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації державних службовців і персоналу милітаризованих формувань, а також у розробленні навчальних програм із публічного управління, безпекових студій і військово-цивільних відносин;

— *науково-дослідній діяльності* — як теоретико-методологічна база для подальших досліджень проблем інституціоналізації та реформування милітаризованої служби, розвитку сектору безпеки і оборони та адаптації європейського досвіду;

– *практиці міжнародного співробітництва* – для поглиблення взаємодії України з інституціями Європейського Союзу та НАТО, зокрема у сфері гармонізації стандартів підготовки персоналу, розвитку спільних підрозділів і участі в міжнародних операціях;

– *сфері етики та дисципліни служби* – для впровадження європейських підходів до формування професійної культури, стандартів доброчесності, забезпечення підзвітності та демократичного цивільного контролю над мілітаризованими формуваннями.

Реалізація запропонованих у дисертації положень і рекомендацій сприятиме підвищенню ефективності функціонування мілітаризованої публічної служби, зміцненню інституційної спроможності сектору безпеки і оборони України та забезпеченню його відповідності європейським і євроатлантичним стандартам.

Методологічну основу дисертації становить сукупність методологічних підходів і принципів, а також загальнофілософських, загальнонаукових та спеціально-наукових методів пізнання, що забезпечили всебічний, системний і комплексний аналіз професійного інституту мілітаризованої служби.

У процесі дослідження використано: діалектичний метод – для дослідження процесів розвитку та трансформації мілітаризованої публічної служби в умовах суспільних і безпекових змін; системний підхід – для аналізу мілітаризованої служби як цілісного інституту публічного управління, що функціонує у взаємозв'язку з державними, безпековими та суспільними інституціями; структурно-функціональний метод – для визначення функцій, структури та особливостей функціонування мілітаризованих формувань у системі сектору безпеки і оборони; інституційний метод – для дослідження процесів інституціоналізації мілітаризованої служби, механізмів її нормативного та організаційного забезпечення; історико-логічний метод – для аналізу передумов становлення та розвитку мілітаризованої служби в Україні та державах Європейського Союзу; порівняльно-правовий та компаративний методи – для зіставлення моделей функціонування мілітаризованих структур України та держав-членів ЄС, а також аналізу можливостей адаптації європейського досвіду до національних умов; метод класифікації та типологізації – для систематизації видів мілітаризованої служби, визначення їхніх характерних ознак і функціональних особливостей; аналіз і синтез – для узагальнення наукових підходів до розвитку професійного інституту мілітаризованої служби та формування авторських висновків; метод моделювання – при розробленні авторської метамоделі реформування мілітаризованої служби, що поєднує концептуальний, індикаторний та організаційно-функціональний компоненти; прогностичний метод – для визначення перспектив розвитку мілітаризованої публічної служби в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України; нормативно-правовий аналіз – для дослідження законодавчого забезпечення функціонування мілітаризованої служби та визначення напрямів його гармонізації зі стандартами Європейського Союзу і НАТО.

Комплексне використання зазначених підходів і методів забезпечило наукову обґрунтованість отриманих результатів, достовірність висновків та досягнення мети дисертаційного дослідження.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дисертаційної роботи оприлюднено на науково-практичних конференціях, у тому числі за міжнародною участю: «Психологічна організація внутрішнього світу людини: теорія та практика» (Дніпро, 2023); «Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти» (Дніпро, 2024, 2025, 2026); «Наукова весна» (Дніпро, 2023); «Соціально-психологічні та правові аспекти протидії насиллю в освітніх закладах» (Дніпро, 2023), «Безпечна, комфортна та спроможна громада» (Дніпро, 2024), «Національна стійкість (резиліентність) як ключовий елемент національної безпеки: архітектура, виклики та шляхи посилення» (Івано-Франківськ, 2025 р.).

Публікації. Основні положення дисертаційного дослідження знайшли своє відображення у чотирнадцяти наукових публікаціях, з яких:

4 (чотири) статті у вітчизняних фахових виданнях:

1. Фаст Д.Є. (2026). Інституціональні характеристики мілітаризованої публічної служби. *Успіхи і досягнення у науці: журнал*. № 4(26). С.1898-1908. [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-4\(26\)-1898-1908](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-4(26)-1898-1908)

2. Фаст Д.Є. (2026). Розвиток мілітаризованої публічної служби в Україні як об'єкт наукових досліджень. *Суспільство та національні інтереси*. № № 5 (25). С. 2152-2163. [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-5\(25\)-2152-2163](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-5(25)-2152-2163)

3. Фаст Д.Є. (2026). Зарубіжний досвід розвитку мілітаризованої публічної служби. *Наукові інновації та передові технології. Державне управління, економіка, право, педагогіка, психологія*. №5 (57). С. 482-490. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-5\(57\)-482-490](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-5(57)-482-490)

4. Липовська Н.А., Фаст Д.Є. (2022). Культура служіння як імператив розвитку мілітаризованої публічної служби в Україні. *Державне управління і регіональний розвиток*. №18. С.1101-1121. <https://doi.org/10.34132/pard2022.18.06>

Стаття в зарубіжному науковому виданні:

1. Lypovska N., Fast D., Dmytrenko O. Passionary culture of service as a driver for the development of public service in Ukraine. *Stredoevropsky vestnik pro vedu a vyzkum*. 1 (12). С. 143 – 153. DOI: [https://doi.org/10.65237/2336-3630-2025-12\(1\)-11](https://doi.org/10.65237/2336-3630-2025-12(1)-11)

Розділ у колективній монографії:

2. Фаст Д., Степанченко О. (2025). Діяльність правоохоронної служби в Європейському Союзі. *Сучасний соціогуманітарний простір країн Європейського Союзу : кол. монограф. / за заг. ред. проф. С. О. Шевченка*. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2025. 136 с. ISBN 978-617-560-064-1. С. 37 – 46. <https://surl.li/uelpwpy>

8 (вісім) тез доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях:

1. Фаст Д. (2023). Використання копінг-стратегій для подолання стресу, що сформувався у воєнний період. *Психологічна організація внутрішнього світу людини: теорія та практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару*

(м. Дніпро, 04 жовт. 2023 р.). Дніпро: ДДУВС, 2023. С.98-100. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/14720>

2. Фаст Д. Є. (2025). Правоохоронна служба в США як елемент системи національної безпеки. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 21 берез. 2025 р.); у 2-х ч. - Ч. І. Дніпро : ДДУВС, 2025. С.533-534. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/16131>

3. Фаст Д. Є. (2024). Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби як чинник забезпечення національної безпеки. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матеріали VIII Міжнар. наук.- практ. конф.* (м. Дніпро, 15 бер. 2024 р.) ; у 2-х ч. Дніпро: ДДУВС, 2024. Ч. II. С.498-500. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/14082>

4. Фаст Д.Є. (2023). Ідеологія розвитку публічної служби у США. *Наукова весна-2023: матеріали XIII Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 1–3 березня 2023 року.* Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП». С.339-341.

5. Фаст Д.Є. (2023). Запобігання посттравматичному стресовому розладу: досвід мілітарної служби США. *Соціально-психологічні та правові аспекти протидії насиллю в освітніх закладах: матер. IV Всеукр. форуму* (Дніпро, 24 берез. 2023 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет». С.109-113.

6. Фаст Д.Є. (2026). Підвищення мілітаризованості державної служби як чинник забезпечення національної безпеки. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 16 бер. 2026 р.) до 60-річчя ДДУВС ; у 2-х ч. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2026. Ч. І. 852 с. С.109-110. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/16907>

7. Фаст Д.Є. (2024). Правоохоронна складова безпечного простору громад. *Міжнародний форум «Безпечна, комфортна, спроможна, територіальна громада» 2024: матеріали міжнар. конф.* (м. Дніпро, 16-18 жовт. 2024 р.). Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2024. 362 с. С. 309-311.

8. Фаст Д.Є. (2024). Збереження резильєнтності Збройних Сил України як складник національної безпеки. *Національна стійкість (резилієнтність) як ключовий елемент національної безпеки: архітектура, виклики та шляхи посилення : матеріали I-ї Міжнародної науково-практичної конференції* (Івано-Франківськ, 27 листопада 2025 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського; упоряд. доц. Л. С. Мосора. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2025. 838 с. С. 414-417.

Структура дисертації зумовлена її метою і задачами та складається зі вступу, трьох розділів, одинадцяти підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана грамотно із застосуванням сучасної української мови та наукових термінів. Кожний

підрозділ роботи побудовано в логічній послідовності. Усе це забезпечує легкість і доступність сприйняття викладених у дисертації положень.

У результаті попередньої експертизи дисертації Дмитра ФАСТА і повноти публікацій основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Дмитра ФАСТА на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Дмитра ФАСТА на тему «Розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби в умовах набуття членства України в ЄС» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати Дмитру ФАСТУ звернутись до Вченої ради Дніпровського державного університету внутрішніх справ із заявою щодо утворення разової спеціалізованої вченої ради.

**Головуюча засідання –
професор кафедри
адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління
Навчально-наукового
інституту права та інноваційної освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор
17 червня 2026 року**

Наталія СИДОРЕНКО